

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/80/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123364928
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123364928.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 460,81 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 19Cn/1/2023, o nesúhlase Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Námestovo.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom zo dňa 12. septembra 2023 (č.l. 58 spisu) postúpil spor podľa § 10 ods. 3, resp. v mysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o upomínacom konaní“) Okresnému súdu Námestovo, ako súdu príslušnému na jeho prejednanie podľa Civilného sporového poriadku, nakoľko bol Okresnému súdu Banská Bystrica žalobcom v zákonnej lehote doručený návrh na pokračovanie v konaní. Žalobca v podaní navrhol, aby vec bola podľa ust. § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) postúpená Okresnému súdu Námestovo, nakoľko poisťná udalosť sa udiala v Zuberici, tzn. v obvode Okresného súdu Námestovo. Pre zisťovanie pomerov v danom mieste považoval žalobca za hospodárnejšie a vhodnejšie, aby konanie prebiehalo na Okresnom súde Námestovo.

2. Okresný súd Námestovo s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica nesúhlasil a vec predložil podľa ust. § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že sa jedná o obchodnoprávny spor na konanie, o ktorom nie je Okresný súd Námestovo kauzálny príslušný. Z uvedeného dôvodu mal byť spor upomínacím súdom postúpený Mestskému súdu Bratislava III s poukazom na ust. § 22 písm. a) CSP v spojení s ust. § 13 a § 15 ods. 1 CSP.

3. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Námestovo (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Námestovo s postúpením veci nie je dôvodný.

4. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

6. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa ust. § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ust. § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

12. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že ide o majetkový spor z titulu žalobcom tvrdenej náhrady škody, na ktorú vznikol poistenému (právnickej osobe - JOSU, s.r.o., Borová 469, Zuberec, IČO: 48 254 401) nárok v dôsledku poistnej udalosti spôsobenej škodcom (živnostník - Valér Poláček - WHITE STAR SPORT, Hlavná 505, Zuberec, IČO: 33 793 468) povinne zmluvne poisteným u žalovaného. Pohľadávka poškodeného (právnickej osoby) na náhradu účelne vynaložených nákladov za 17 dní nájmu náhradného motorového vozidla žalobcu voči škodcovi, resp. zodpovedajúcemu žalovanému bola predmetom postúpenia na žalobcu, a to zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 9. decembra 2022. Žalobca sa teda v súdnej veci domáha nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (podľa ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 381/2001 Z. z.) ako singulárny právny nástupca poškodeného, ktorým je právnická osoba - obchodná spoločnosť JOSU, s.r.o., Borová 469, Zuberec, IČO: 48 254 401 a žalovaným je poisťovateľ škodcu - živnostník Valér Poláček - WHITE STAR SPORT, Hlavná 505, Zuberec, IČO: 33 793 468.

14. Podľa záverov najvyššieho súdu predmetný spor, v ktorom ide o spor o náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v podobe nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla), nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III tak, ako sa mylne domnieva vec predkladajúci Okresný súd Námestovo. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa ust. § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

15. Najvyšší súd zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodeným, ktorý je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, a preto aj v predmetnom spore, kde sa domáha plnenia (nároku na náhradu škody) právny nástupca poškodeného voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu v prejednávanej veci medzi sebou neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. a nie je relevantnou ani skutočnosť, či poškodeným je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ.

16. S prihliadnutím na všetky okolnosti nebolo podľa najvyššieho súdu možné v danom štádiu konania, pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore, dospieť k inému záveru ako k tomu, že v tomto prípade sa nejedná o obchodnoprávny spor, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III [§ 22 písm. a) CSP], ale jedná sa o občianskoprávny spor, a preto ako príslušný súd na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa Civilného sporového poriadku prichádza v prvom kroku v zmysle ust. § 13 v spojení s ust. § 15 ods. 1 CSP do úvahy Mestský súd Bratislava IV.

17. Podľa ustanovenia § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

18. Podľa § 2 ods. 18 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Námestovo je mesto Námestovo; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Námestovo, Dolný Kubín a Tvrdošín. Okresný súd Námestovo má pracovisko v meste Dolný Kubín.

19. Najvyšší súd v zmysle uvedeného pripomína, že podanie žalobcu obsahuje aj návrh podľa ust. § 19 písm. b) CSP, v zmysle ktorého žalobca žiada o pokračovanie v konaní na Okresnom súde Námestovo ako súde alternatívne príslušnom popri všeobecnom súde žalovaného, ktorým je v danej veci Mestský súd Bratislava IV (ide o tzv. miestnu príslušnosť danú na výber), nakoľko škodová (poistná) udalosť, ktorá zakladá ním tvrdený právny nárok žalobcu na náhradu škody sa stala v Zuberci (okres Tvrdošín), teda v obvode Okresného súdu Námestovo. Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP je dané žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

20. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. jedná sa o spor občianskoprávny je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Okresnému súdu Námestovo, bol správny. Nakoľko sa nejedná o obchodnoprávny

spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP. V tomto prípade je tak na konanie a rozhodnutie vo veci príslušný všeobecný súd žalovaného - Mestský súd Bratislava IV, avšak s poukazom na zistené skutkové okolnosti, kedy je nesporné, že k poistnej udalosti došlo v okrese Tvrdošín, čo je v obvode Okresného súdu Námestovo, je popri Mestskom súde Bratislava IV alternatívne príslušný súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, teda Okresný súd Námestovo, pričom právom voľby disponuje žalobca.

21. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že za použitia § 19 písm. b) CSP v spojení s § 39 ods. 2 CSP príslušným súdom na konanie a rozhodnutie vo veci je Okresný súd Námestovo. Najvyšší súd preto uzatvára, že nesúhlas Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu nie je dôvodný.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok